

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Dalečniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrtice, če so natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nadaljevanje volitve za okrajni zastop na Ptuji.

Slovenci smo spet enkrat zastopnj prosili za svoje pravice v Gradci in na Dunaji! Tega nismo pričakovali. Drugi narodi terjajo svoje pravice v Avstriji in dajo se njim! To je tudi čisto naravno in kakor se kaže, potrebno. Mi Slovenci pa smo tako ponižni in toliko pohlevni, da tudi tam prosimo, kjer drugi narodi samo terjajo!

Ker plačujejo kmečka posestva v okraji največ dače, prosil je dozdajni odbor, prosilo so občine, da se njim število zastopnikov za dva vzviša. To je bila le majhna prošnja. Znašalo bi namreč potem število vseh zastopnikov Ptujškega okraja 42, skupina občin bi jih imela namesto deset, kar jih ima doslej, če se njih prošnja usliši, v celem dvanajst.

Tudi ta trohica se kmečkim občinam ni dovolila, akoravno postava ali zakon za-nje govori. Občina Črna gora se je raztrgala, po novi uredbi c. kr. namestuje, v dva dela, da so njej mogli enega zastopnika vzeti in ga dati mestu Ptuj, katero njih ima vsled tega devet. Tudi ta občina torej ni našla milosti, ker ima odbor slovensko lice in ker se v Gradci dela na to, da bi dobilo mesto Ptuj, katero je zdaj za-se ter ima celo svoj mestni šolski svet, sopet večino v okrajnem zastopu! Le na to meri nova razkrojitev v okrajnem zastopu.

Kaj nam je tedaj zdaj storiti? Poguma ne smemo zgubiti, delati moramo vsi. Volilci kmečkih občin moramo biti jedini in tako enoglasno voliti može naše vere, naše krvi, kakor so volili veliki posestniki! Samo za eden glas večine se gre; črna zemlja torej naj pogrezne tistega, kateri bi tukaj, pri tako odločilni stvari, odpadel ali rušil slovo! Znani klopotec iz Zmajec pa klopoče, ker imamo letos dosti vetra. Nadel si je celo priimek „rodoljub“ in misli, da bode to „vleklo“, se ve, da na stran nemškutarjev. „Janez“ še je imel doslej pri vsaki

volitvi kaj posebnega; svoje dni priporočal je pokojnega cesarjeviča Rudolfa v izvolitev, drugokrat Nemea (!) Wratschkota; zdaj nam pa hoče posebno milost skazati in menda sam kandidirati!

Motovilo pa se pač zastopnj „pomuja!“ Zastopniki kmečkih občin morajo imeti vedro glavo, zdrave možgane; znati morajo več, kakor samo žganico prodajati in motoviliti! Čudno je pač to, da dela mož, ki se šteje za Slovence, sicer ne za Nemce, kajti teh v celem našem okraji ni, pač pa za nemškutarje, za ljudi, ki bi radi nas in vse slov. ljudstvo, sneli na žlici kislega zelja, ko bi mogli. Sram ga bodi in vse, ki še poslušajo na-nj.

Vsak Slovenec našega okraja naj torej stori svojo dolžnost pred volitvo, katera bode dne 17. septembra, pa tudi v dan volitve, kajti brez dela in truda ni zmage; zmago pa hočemo imeti in ona bode z božjo pomočjo gotovo na naši strani. V to pomoz Bog in naši vrli kmetje!

—e—

Bralno društvo,

v starodavnem trgu Vržej na Ogrskeje meji.

Težko smo čakali dneva, od katerega naprej bi naše bralno društvo začelo djanstveno delovati; pretile so nam ene in druge zapreke, katere smo pa vse iz lahka in o pravem času odpravili, ter smo obhajali otvorjenje v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. Kljub slabemu vremenu se je zbralo mnogo gospóde in priprostitih narodnjakov iz Ljutomera, sv. Križa, Čvena, Kapele in iz drugih vasi, v z zelenjem in cvetlicami krasno ozalšani sobi, v kateri se je imela volitev vršiti. Prvo nas pozdravijo začasni predsednik društva, naš č. g. župnik; nam razložijo pomen društva, preberó pravila, opominjo nas na vdanost in zvestobo do Nj. veličanstva našega presvitlega cesarja, kar odobri trikratni živio-klic in cesarska pesem. Zatem

se volijo v odbor sledeči gg.: župnik Lovro Janžekovič, predsednikom; tržan Franc Gabere, podpredsednikom; Josip Osterc, zastopnik „Slavije“, tajnikom; mladenič Alojz Strniša, denarničarjem; tržan Ivan Kralj in Alojz Osterc, predstojnik v Bunčanih, odbornikom.

Po volitvi se podamo v gostilno g. Gajserjeve, kjer nas že čakajo „Cvenski tamburaši“, kateri so izvrstno udarjali na strune in s tem povečali veselje in slavnost tistega dne. Gospodje Ljutomerski in drugi so nam mnogo dobrih in koristnih besedi polagali na naša srca, katere so morale vsakega, še tako narodno zaspanega človeka probuditi k zavednosti, posebno one g. Freuensfelda. Petja in veselja je bilo dovolje. Še le pozno v noč smo se razšli. Slišalo se je govorjenje med starejšimi ljudmi, da enakega veselja ne pomnijo v našem trgu; na to pač smemo biti ponosni. Pristopilo je dozdej 40 udov in še zmirom pristopajo.

Iskreno zahvalo izrekamo tem potom vsem, ki so nas ta dan obiskali; č. g. župniku kot začasnemu predsedniku in vsem, ki so društvu kaj pripomogli; posebno pa Ljutomerskim gospodom, ki so nam blagodušno podarili lepo število knjig; gospodoma: c. kr. notarju Šlambergerju in c. kr. davk. uradniku Ivančiču, ki sta nam podarila vsak po 2 gld.; g. A. Ostercu iz Bunčan, ki nam je naročil list „Kmetovalec“ in podaril 1 gld. Prosimo pa tudi v prihodnje, ako ima kdo kake reči, katerih ne potrebuje, našemu društvu bi pa koristile, naj nam jih podari in z istimi pomaga boljše vrediti naše bralno društvo, podobno novorojenemu otroku v zibelki. In Vi, sosedni vaščanje, pristopite vsi kot udje k našemu bralnemu društvu, da se tako veliko lažje postavimo v bran za narodnost našo in „z združenimi močmi“ branimo naše narodne pravice! Ogibajte se pa tujih društev in zavodov ter se oklenite vsi naših narodnih, kateri so tudi pripravljene prihiteti nam na pomoč v vseh naših narodnih zadevah! Naj velja med nami staro slovensko geslo: „Svoji k svojim!“ — A bralnemu društvu želimo, naj iz te majhne cvetlice, ki smo jo vsadili, zraste košato drevo, katero bo obrodilo obilo dobrega sadu. V to pomezi Bog in sloga naša!

—c.

Gospodarske stvari.

O gnjilobi krompirja.

(Konec.)

4. Kako se more po zimi krompir varovati gnjilobe?

Ako ugaja mokrota in toplota gnjilobi krompirja, pa je gotovo, da je krompir branita hlad in suhota. V obče se shranjuje krompir ali v kleti ali v jami. Kleti pa so večji del

malo pripravne za krompir, jame pa se lahko vrvnajo tako, kakor jih je krompirju treba. V dobro napravljenih jamah se obdrži krompir bolje, kakor pa v slabih kletéh. Jame pa je napravljati v suhih, položnih krajih zato, da se voda lahko odteka. Jame se napravijo eden do 2 metra dolge, k večjemu eden meter globoke, v obliki strehe. Dolgost jame ravna se po kraji, ali odločivo je to, koliko se krompirja v kakem času porabi. Jama mora se namreč, kedar se enkrat odpré, do cela izprazniti. Ako se vzame le nekaj krompirja, ostali pa se pusti še v njej ter za tega voljo jama iz nova pokrije, ni dobro, kajti vlaga ostane tako v izpraznjenem mestu pa tudi mrzloti udarja z večjo silo na ostali krompir.

S čem se naj jama pokrije? Le s prstjo, iz kraja nasiplje se je le malo in na vrhu še sme ostati odprta. Kedar pa se je bati že huje zime, mora se več prsti nasipati in ne kaže pustiti lukenj iz jame, češ, da po njih naj izpuhtéva sopuh iz krompirja, kajti okoli teh lukenj, če so tudi s slamo zadelane, trpi krompir vedno nekaj škode. Ako se pa včasih pogleda, kedar je vreme za to, in se odtaka mokrota, katere se vedno nekaj v jami nabera, potem se drži krompir dobro v jamah do spomladi.

Kdor pa shranjuje krompir v kleti, naj gleda na to, da leži krompir na suhem, najbolje na deskah ali te ne smejo ležati na tleh, ampak na podlagah, da še mora zrak doli pod deske. Klet se mora potem v časih prezračiti in da je suha, zato se razpoloži po tleh nekaj živega apna ali pa, kar je boljše, dene se ga nekaj v locanje in te se obesijo nekaj nad krompirjem. Po krompirju, ki ga hranimo za seme, sme se tudi stolčeno živo apno raztrositi. To vniči tudi glivice, ki so kali gnjilobe.

Skušnja nam tudi priporoča, ako imamo krompir v kleti, da ga prežvepljamo. To se zgodi tako, da se okna v kleti zaprejo in na kocih črepinjah se žvepla vžgé nekoliko, potem pa se tudi vrata zaprejo. Nekaj dni se pusti dim v kleti, potem pa se klet prezrači.

Da je prebirati krompir od časa do časa, tega mislimo, da nam ni treba še posebej poudarjati. Kdor torej hoče krompirja si obdržati zdravega, celo tje do spomladi, ko je čas sajenja, naj ne opusti navedenih sredstev. Lep denar, ki si ga bode skupil iz krompirja, bode mu dovolje plačila.

Sejmovi. Dne 11. septembra v Jurkloštru. Dne 12. septembra v Rušah, pri sv. Petru pod Ragono in v Poličanah (za svinje.) Dne 14. septembra v Ivniku, pri sv. Juriji na j. ž., v Braslovčah, v Loki, v Ljutomeru, v Rušah in v Golobinjaku. Dne 15. septembra v Zdolah. Dne 17. septembra na Dobrni in na Bregu v Ptuji.

